

Mag. St. Dr.

221960

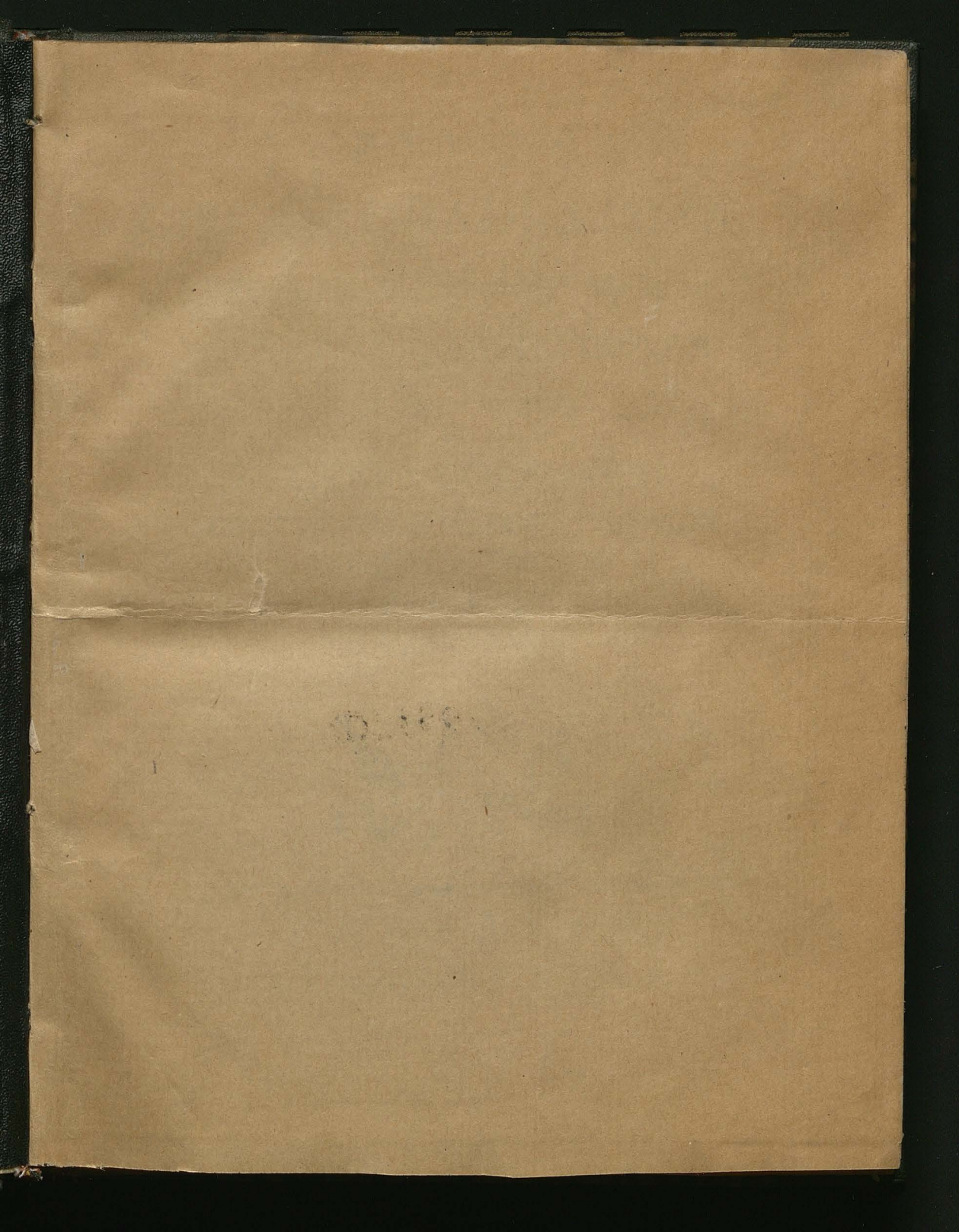
L 221982

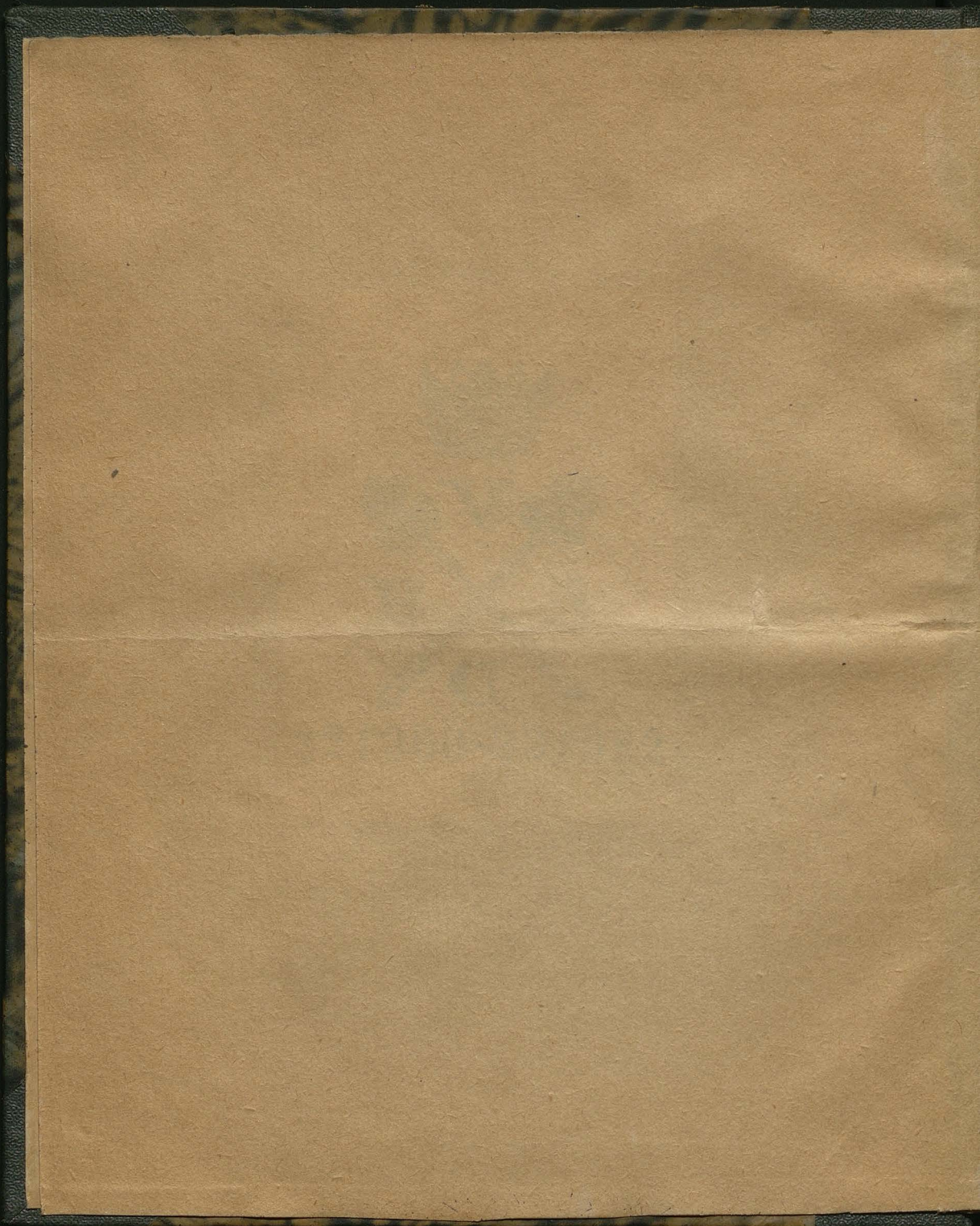
Национална библиотека
Републике Србије
Београд

221960-221982

I

VIRO REVERENDO JOANNI KOCIO,

PROFESSORI PHILOSOPHIÆ

S. P. D.

EUGENIUS INNOCENTIUS CORSONICH.

Epistola tua 19 Julii typis contra me vulgata varia puncta complectitur, quorum nullum tamen veritati est consentaneum. Idcirco mearum partium esse existimo, ad singula, quàm brevissime fieri poterit, respondere.

Primò. Per Virum probatæ fidei curavi Tibi 2 Februarii anni superioris reddendam refutationem scriptam epistolæ tuæ, ultima Aprilis Anni 1777 ad me data, cui, ad liberandum me semel pro semper à postulationibus tuis injustis & risu dignis, inserueram hæc verba: *Nisi demonstraveris, Te 50 Aureos, quos jam dudum spe devorasti, meruisse; ornabo Te in scriptis publicis eodem titulo, quo Tu me toties decorasti, & qui Tibi soli convenit. Ad discutiendam causam tuam eligere poteris pro Arbitris R. D. Canonicum Bystrzycki & R. D. Patou; vel R. R. P. P. Osinski & Marciano, vel aliud par Mathematicorum, qui hic inclaruerunt, & ego justæ decisioni illorum acquiescam. Potesne exigere majus documentum honestatis meæ? Interim cum per 5 menses responsum tuum frustra expectassem, proposui præmium, cui per triennium spe inconcessa inhaveras, tantum pro Viris iis, ex quorum scriptis me majorem fructum percepturum sperabam, quàm ex tuis logomachiis turpissimis: id quod Tibi patefeci 2 scriptis impressis, quorum alterum præter alia continebat intimationem hujus mutationis; alterum autem ita finiebatur: *Hæc ritè perpensis da operam, Vir R., ut præmii olim à me constituti obliviscaris, ne valetudo tua prospera mutetur in adversam; ad quod Tu mihi pro ea, qua es humanitate, respondisti: Præmia tua sint Tibi. Ab egeno & paupere in dæque mendaci homuncione quid boni sperari potest?* Ex hac renunciatione insperata manifestum est, Te non intellexisse, quid sit *homuncio*, homulus seu homullus, quia alias Tu ipsemet fatereris, quòd, si ego, utpote Te grandior & ponderosior, sum mendax homuncio, Tu sis mendacissimus Pygmæus.*

Secundò. Ad demonstrandum publicè, me nunquam à Te fuisse refutatam, sicut temerè Te jactabas, invitavi Te pro disputatione 15 Aprilis mecum ineunda, ad quam evitandam, simulabas Te tantum velle habere Arbitros, (dico *simulabas*, quia antehac, ut ex numero imò palam est, nullos eligere voluisti). Quare ad consequendum finem, quem mihi proposueram, per syngraphum 31 Martii significavi Tibi conditiones, sub quibus petitioni tuæ volebam satisfacere, quarum 2 erant præcipuæ, nempe: *ut obstringeres Te ad disputationem præfatam, & ut etiam objectiones tuæ cum meis responsis solidis Anno 1776 typis vulgatæ ab Arbitris examinarentur; sed Tu per epistolam 1mæ Aprilis utramque recusans, obligasti me ad valedicendum Tibi, & ad relinquendum pactum, Tibi propositum, in-*

fectum,

fectum, siquidem nullum sine mutuo consensu partium contrahentium concludi potest. Comparuisti quidem die prædicta in loco ad disputandum destinato, sed insperatè, & non ex pacto.

Tertiò. Mense Majo, sicut ex syngrapho perspicuum est, non debebat esse altera disputatio, sed examen scriptorum nostrorum ab Arbitris instituendum, si conventio incepta habuisset locum. Ast quoniam Tu ipsemet syngraphum, ut patet ex numero præcedenti, reddidisti invalidum; falsè à Te incusor, *ejus obligationem neglexisse.*

Quartò. Propositionem 3tiam esse falsam, eo minus demonstrasti, quò certius est, Te eam non intellexisse: id quod me adduxit ad mittendam Tibi illam magis captui tuo accommodatam hisce verbis: *Locò disputationis ridiculæ, 24 Julii tecum ineundæ, mitto Tibi 2 Problemata brevissima, quæ, ut alii Te docebunt, demonstrationem non tuam, sed Archimedis sic dictam, quam jam sciebam, dum Tu eras adhuc puer, funditus evertunt.* Dicta problemata, à quibus, ut palam est, unicè pendet quadratura, non possunt amplius à Te vocari ambages, quia constant tantum 15 lineis: hinc eo magis miror, quòd Te adeò stringant, ut illa refutare nequeas. Agnosce itaque Victorem tuum, & Thrasionem Mathematicum posthac agere define.

Quintò. Falsum est, *omnibus hujus loci Mathematicis fatentibus* Te clarissimè ac invictè ostendisse, rationem diam. ad periph. $\equiv 1 : 3\frac{1}{3}$ esse defectivam, siquidem tres illorum, quibuscum hac de re sermones contuli, id *diffitentur.* Si hujusmodi demonstratio invicta posset reverà haberi; dudum eà usi fuissent clarissimi Mathematici, quorum objectiones mihi expetii. Ipsamet experimenta, quæ 3bus Problematis absolvi, loquuntur palam, diametrum ad periph. esse omnino $\equiv 1 : 3\frac{1}{3}$; quadratum diam. autem ad circulum $\equiv 32 : 25$, & ad segmentum $\equiv 64 : 9$, & quidem independentè à ratione ima. Immo hæc veritas propositione III, ex 2 brevissimis problematibus Algebraicis constante, tam evidenter tamque invictè demonstratur, ut nefas esset, de ea dubitare.

Sextò. In epistola tua, 2dâ Junii ad me scripta, ais, eam esse dispositionem sinuum in tabulis *Weidleri & Wolfii*, ut quisque utendo illis, si non sit bene versatus, facile possit errare: attamen non tam enormiter, sicut ego, qui sinum 10 minutorum 2909' accepi pro sinu unius minuti. Turpiter hallucinaris: nam sinus 10', ut patet ex tabulis prædictis, est 290. 89. Deinde inquis: *Anguli 88°. 7' sinus est $\equiv 99945. 98.$ (quod est verum), & completur pro 30" $\equiv 99946. 45.$* Hoc est falsum: nam, subtrahendo sinum priorum ex posteriore, relinquuntur pro sinu 30" solum 47, cum tamen, vi problematis 23 Trigonometriæ *Wolfii*, dictus sinus debeat esse $\equiv 1454.$ Ergo assertio tua, ut utar tua propria phrasi, redolet mendacium.

Septimò. Renovas mihi memoriam disputationis tecum habitæ, quæ non potuit mihi esse *proficua* ob Logomachiam inauditam, qua

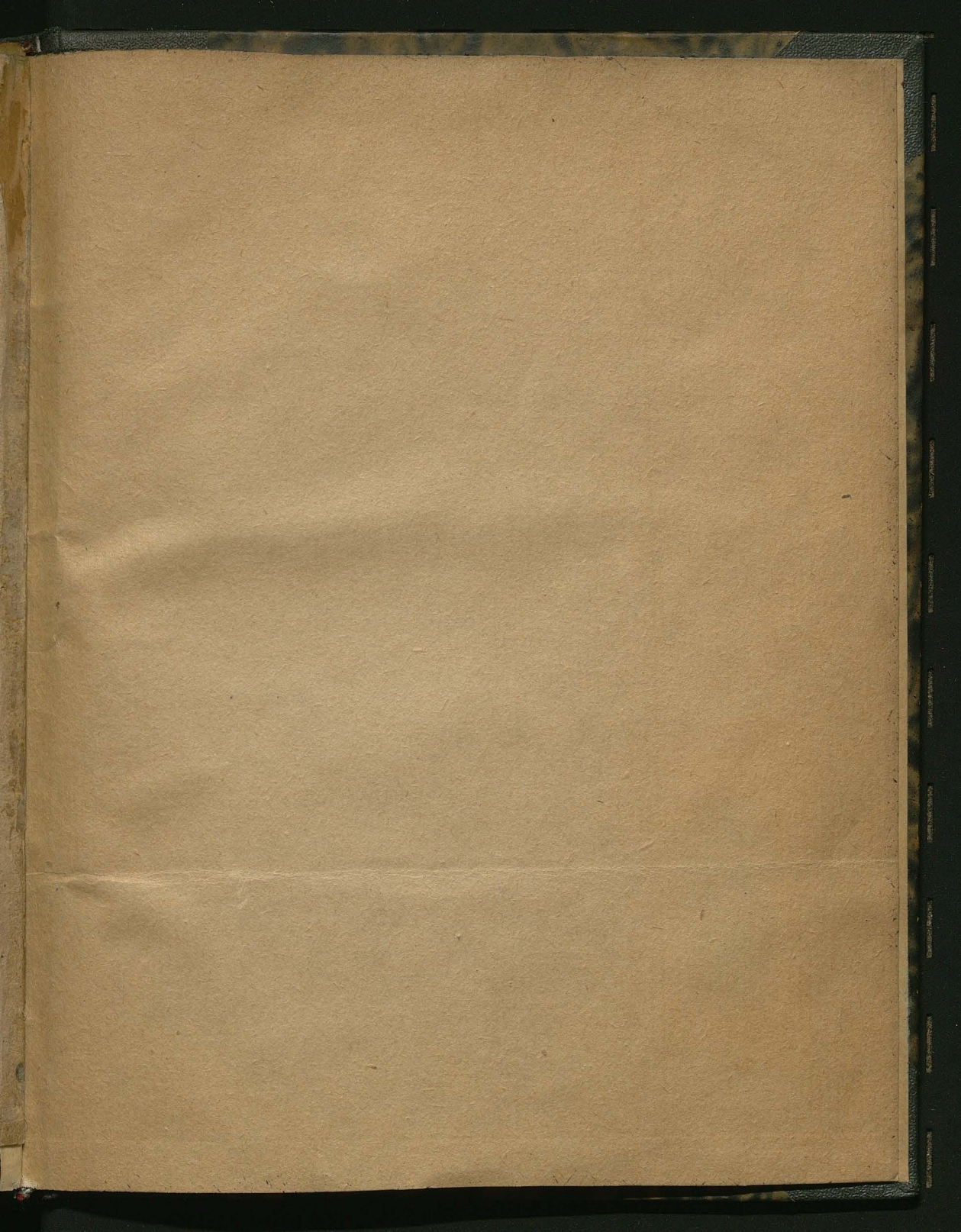
es usus ad terendum tempus inaniter, & ad faciendum fucum Auditoribus. En argumenta, quæ fatentibus Viris probis, demonstrant veritatem eorum, quæ Tu omni pudore postposito injustissimè impugnasti: Sit diameter = 1, periph. excessiva $\frac{1}{2}$, defectiva $\frac{2}{3}$, excessus $\frac{2}{3}$, defectus $\frac{1}{3}$: quoniam hæc 4 quantitates crescunt in ratione diametrorum; erit, posita diametro = 3, periph. excessiva $\frac{3}{2}$, defectiva $\frac{2}{3}$, excessus $\frac{2}{3}$, defectus $\frac{1}{3}$: consequenter periph. vera $\frac{1}{2} - \frac{1}{3} = \frac{1}{6}$; vel $\frac{2}{3} + \frac{1}{3} = \frac{1}{3}$ & ad diametrum 3, ut $\frac{1}{3} : 3 = 75 : 24 = 25 : 8$. Sit porro diameter = 10, erit periph. excels. $\frac{1}{2}$, defectiva $\frac{2}{3}$, excessus $\frac{2}{3}$, defectus $\frac{1}{3}$: consequenter periph. vera $\frac{1}{2} - \frac{1}{3} = \frac{1}{6}$; vel $\frac{2}{3} + \frac{1}{3} = \frac{1}{3}$ & ad diametrum 10 ut $\frac{1}{3} : 10 = 250 : 80 = 25 : 8$. Jam cum numeratores excessuum $\frac{2}{3}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ sint = diametris 1, 3 & 10 duplicatis, & numeratores defectuum $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ & $\frac{1}{3}$ = diametris simplicis; palam est, assumtis rationibus 16 : 52 & 8 : 24, periph. veras inveniri, auferendo ex *numeratore* periph. excessivæ numeratorem excessus æqualem *duplo diametri*; vel addendo ad *numeratorem* defectivæ numeratorem defectus æqualem *simplo diametri*. Deinde sit diametri quadratum = 1, circulus excels. $\frac{2}{3}$, defectivus $\frac{1}{3}$, excessus $\frac{1}{3}$ & defectus $\frac{1}{3}$: quoniam hæc 4 quantitates hic crescunt ut quadrata diametrorum; erit, posito diam. quadrato = 4, circulus excels. $\frac{10}{3}$, defectivus $\frac{10}{3}$, excessus $\frac{4}{3}$ & defectus $\frac{4}{3}$: consequenter circulus verus $\frac{10}{3} - \frac{4}{3} = \frac{100}{32}$; vel $\frac{10}{3} + \frac{4}{3} = \frac{200}{32} = \frac{100}{16}$, & ad diam. quadratum 4, ut $\frac{100}{16} : 4 = 100 : 128 = 25 : 32$. Sit denique diam. quadratum = 9: erit circulus excelsivus $\frac{234}{32}$, defectivus $\frac{441}{32}$, excessus $\frac{9}{32}$ & defectus $\frac{9}{32}$: consequenter circulus verus $\frac{234}{32} - \frac{9}{32} = \frac{225}{32}$; vel $\frac{441}{32} + \frac{9}{32} = \frac{450}{32} = \frac{225}{16}$, & ad diam. quadratum 9, ut $\frac{225}{16} : 9 = 225 : 128$, & dividendo porro per 9, ut 25 : 32. Jam cum numeratores excessuum $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ & $\frac{1}{3}$, item numeratores defectuum $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ sint = quadratis diametrorum 1, 4 & 9; manifestum est, assumtis rationibus 32 : 26 & 64 : 49, circulos veros prodire, auferendo ex *numeratore* circuli excelsivi numeratorem excessus æqualem *quadrato diam.* vel addendo ad *numeratorem* defectivi numeratorem defectus æqualem *quadrato diam.* Ex his luculentissimè patet, periph. quæcumque juxta meum calculum esse ad diam. semper ut $3\frac{1}{3} : 1$, non autem semel ut $1\frac{1}{3} : 1$ & deinde, ut 4 : 1, sicut Tu malitiosissimè asserere non erubuiti. Sic veritas improbitate inimicorum suorum depressa emergit, & de eis triumphat. Amici tui proprii, lecto hoc puncto, de Logomachia, Reipublicæ literariæ peste, quam Tu tam impudenter excitasti, obstupescunt.

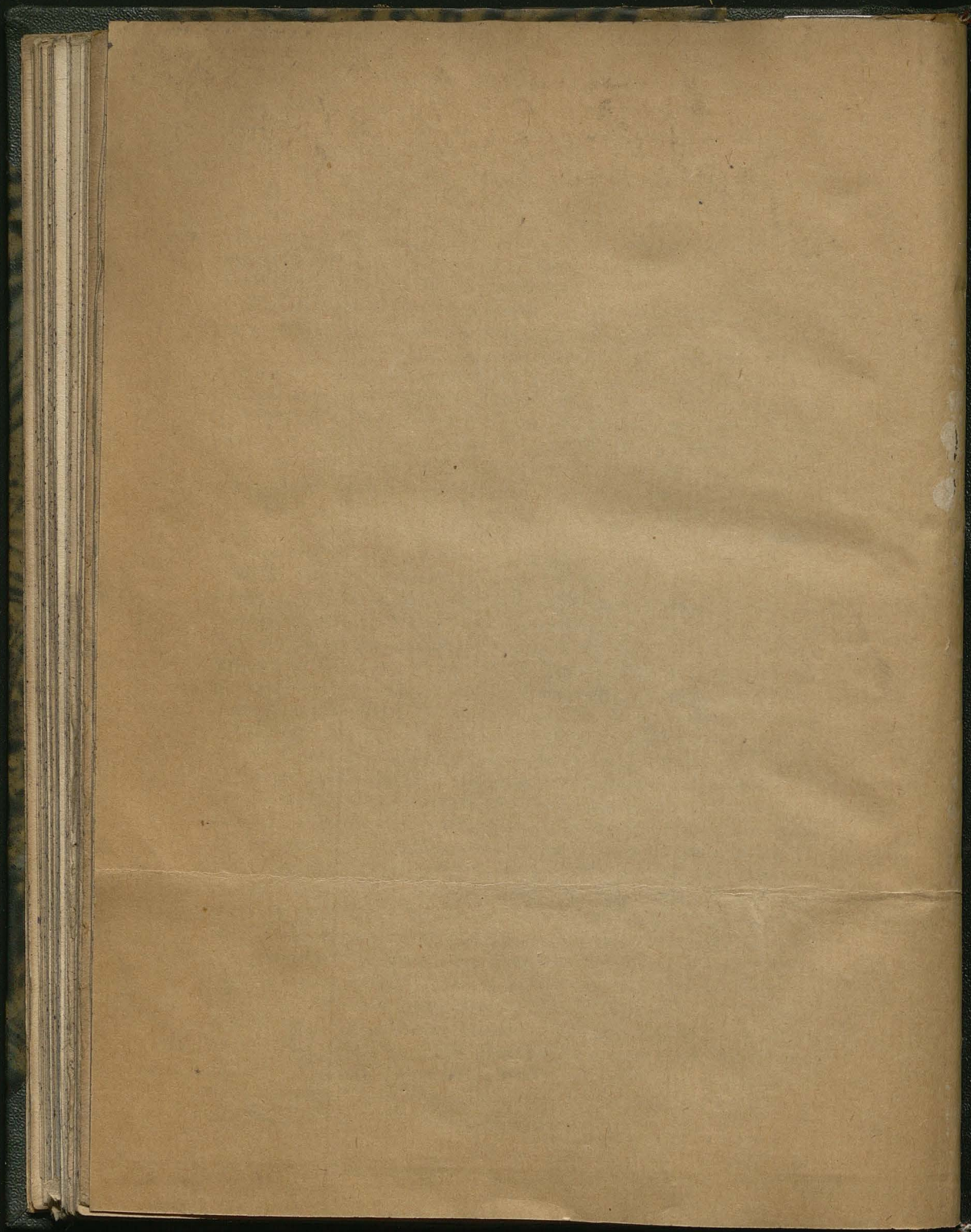
Octavo. Cl. D. Wiedeburgius Professor Matheseos in Academia Jenensi § 4um *disquisitionum* ante triennium editarum ita concludit: *Quadraturam segmenti, si etiam, quod negaverim, Illu. D. Corsonich perfecit, certè tamen non demonstravit.* Hæc verba, quæ nihil demonstrant, quæque nec de Te, nec de scriptis tuis ullam mentionem faciunt, habes Tu pro decisione Academica, vi cujus præmium 50 Aureorum Tibi debetur. Quilibet Antagonistarum meo-

rum

rum lucri illiciti avidus potuisset tuo modo argumentari, nempe: *juxta effatum Cl. Mathematici, Auditor non demonstravit quadraturam suam certè: ergo mihi, qui scripsi ineptias, debetur præmium.* Deinde, etsi propositio sit malè, aut non certè demonstrata, non sequitur inde eam reverà esse falsam, nisi argumentis invictis id demonstratur. Excell. D. *Hambergerus* Doctor & Professor Phil. nec non Mathematicus summus in Academia prædicta de § citato mihi ita scripsit: „Modum cogitandi D. Prof. *Wiedeburgii* adeo habeo mihi cognitum perfectumque, ut sim persuasus, eum *opinionem suam* non „habiturum esse pro *decisione Academica.* Præterea non ignoro, quòd „tam ille, quam nonnulli alii Mathematici credant se posse demon- „strare algebraicè, quadraturam circuli inventu esse impossibilem; „sed demonstrationem ipsam hucusque nec legi, nec audiui.„ Aliud testimonium Academicum deinde adducis hisce verbis: *Non absimile testimonium habetur etiam aliud Cl. Georgii Henrici Bortzii Professoris P. in Academia Lipsiensi, qui & laudavit meos calculos, & ipse defendendos eosdem suscepit.* Ex his verbis officiosis nullatenus cognosci potest, meam *Methodum demonstrativam* esse falsam, aut legitimè à Te refutatam: ergo conclusio tua denno est nulla. Ego ipsemet calculos tuos (excepto sophistico, quo usus es 15 Aprilis) laudo; argumenta autem tua contra me adhibita à nemine laudari possunt. Corruit itaque utrumque testimonium, seu, ut alibi ais, *utraque decisio Academicarum exoticarum.* Advertere tamen debuisses, decisionem Academiae non dependere ab uno Sodali, sed ab omnibus eam constituentibus. Hæc 8 puncta, contra Te exposita, sunt tam vera, ut quodlibet jurejurando queat confirmari. Interim, ut Tibi in memoriam revoces conditiones, sub quibus præmium pro refutatione dicti scripti fuit propositum, lege ejus epilogum, & invenies illas hoc modo expressas: „Tuarum partium est, Te exhibere „Geometram gravem, veritatis amantem, moderatam & refutantem „me seriò, solide & directè, non confugiendo ad auctoritatem *Archi- „medis, Celenii* aut *Metii,* quam hìc non agnosco, etsi Viros illos „maximi faciam: non juravi enim cum discipulis *Pythagoræ* in ver- „ba magistri; sed potius cum *Seneca* fari soleo: *Nullius nomen fero, „nemini sum mancipatus, multum aliis tribuo, aliquid & mihi vin- „dico.* In opusculo, anno superiore (1774) edito, sufficienter de- „monstravi, peripheriam semper peccare in excessu; sive investigate- „tur per *bisectionem arcuum, & laterum polygonorum,* sive per *ca- „nonem sinuum.* Neque recurrendum est ad impossibilitatem quadra- „turæ Circuli, quippe quæ falsè à Te supponitur, nullibi autem „demonstratur. . . „ Vale VIR HONESTISSIME, & Tui aman- tem redama.

Dabam Varsaviæ die 2 Octobris
Anno MDCCLXXIX.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0026012

introlig: K.Wójcika
Zwierzyniecka 10

